

**Bibliografia Polskiego Piśmiennictwa o Muzyce Żydowskiej (I),
oprac. Michał Klubiński**

SKRÓTY:

AMFC – Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina (obecnie UMFC)
IMUW – Instytut Muzykologii UW
PWM – Państwowe Wydawnictwo Muzyczne
PWN – Państwowe Wydawnictwo Naukowe
UMFC – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie (dawniej AMFC)
UWr – Uniwersytet Wrocławski
ZKP – Związek Kompozytorów Polskich

- **Muzyka w Biblii**

Czekanowska Anna

Kultury tradycyjne wobec współczesności. Muzyka, poezja, taniec Wydawnictwo TRIO, Collegium Civitas, Warszawa 2008: *Muzyka żydowska – modlitwa i pieśń*, s. 195 – 224.

Fuks Marian

Muzyka Biblii odkryta, «Ruch Muzyczny», 1980 nr 20 (5 X), s. 4-5.

Lewkowicz Wojciech

Muzyka sakralna: w 3 częściach, Wydawnictwo SS. Loretanek – Benedyktynek, Warszawa 1961.

Stępniewska Alicja

Rola muzyki w Biblii, „Musica Antiqua VII. Acta Scientifica”, Materiały naukowe z VII Międzynarodowego Kongresu Muzykologicznego „Musica Antiqua Europae Orientalis”, 1985, red. Eleonora Harendarska, Filharmonia Pomorska im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 1985, s. 361-378.

- **Muzyka żydowska w perspektywie religioznawczej i teologicznej. Żydowska muzyka liturgiczna**

Czekanowska Anna

- *Kultury muzyczne Azji*, PWM, Kraków 1981: *Kultura muzyczna Żydów*, s. 166-173.
- *Kultury tradycyjne wobec współczesności. Muzyka, poezja, taniec* Wydawnictwo TRIO, Collegium Civitas, Warszawa 2008: *Muzyka żydowska – modlitwa i pieśń*, s. 195 – 224.

Lewkowicz Wojciech

Muzyka sakralna: w 3 częściach, Wydawnictwo SS. Loretanek – Benedyktynek, Warszawa 1961.

Nieżurawska Anna Maria

Żydzi mesjanistyczni. Cykl świąt dorocznych i ich współczynniki muzyczne, praca mgr., prom. Piotr Dahlig, IMUW, Warszawa 2007.

Morawski Jerzy

Hebrajskie fragmenty ekfonetyczne w rkp. 158 z Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu, „Muzyka”, 1965, nr 2, s. 59-64.

Muszkalska Bożena

Problem modusu w aszkenazyjskich śpiewach synagogałnych, „Muzyka”, 2004, nr 3, s. 91-103.

Wojno Agata

Chasydzki nigun – jego znaczenie i funkcja, praca mgr., prom. Andrzej Rakowski, IMUW, 1993.

- **Żydowska kultura muzyczna**

Czekanowska Anna

Kultury muzyczne Azji, PWM, Kraków 1981: *Kultura muzyczna Żydów*, s. 166-173.

- *Kultury tradycyjne wobec współczesności. Muzyka, poezja, taniec* Wydawnictwo TRIO, Collegium Civitas, Warszawa 2008: *Muzyka żydowska – modlitwa i pieśń*, s. 195 – 224.

Fortuna Katarzyna

Życie muzyczne Żydów polskich w okresie międzywojennym w świetle polskojęzycznej prasy codziennej i periodycznej, praca mgr., prom. Piotr Dahlig, IMUW, Warszawa 2007.

Fuks Marian

Księga sławnych muzyków pochodzenia żydowskiego, Żydowski Instytut Historyczny, Sorus, Poznań 2003.

- *Muzyka ocalona. Judaica polskie*, Wydawnictwa Radia i Telewizji, Warszawa 1989.

- *Z diariusza muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice*, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1977, t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.

-

Fuks Marian, Hoffman Zygmunt, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Gelston Józef

Lwów i śpiewacy brodzcy, w: *Teatr żydowski w Polsce*. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Warszawa, 18-21 X 1993, pod red. Anny Kulgowskiej-Korzeniewskiej i Małgorzaty Leyko, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1998, s. 68-74.

Gołąb Maciej

Garść informacji o Józefie Kofflerze i jego rodzinie z ksiąg metrykalnych gminy żydowskiej w Stryju, „Muzyka”, 2007, nr 2 (205), s. 61-73.

Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Horn Maurycy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Jeż Agnieszka: *Literacki i muzyczny obraz żydowskiego miasteczka na podstawie Śpiewników Menachema Kipnisa*, praca mgr., prom. Anna Czekanowska, IMUW, Warszawa 1999.

- *Śpiewniki Menachema Kipnisa jako źródło do badania muzyki i kultury muzycznej Żydów w dwudziestoleciu międzywojennym*, «Kwartalnik Historii Żydów», 2002, t. 53, nr 3, s. 304-317.

Korzeniewski Bohdan, Raszewski Zbigniew, red.

Teatr żydowski w Polsce do 1939 roku, „Pamiętnik Teatralny”, 1992, t. 41, z. 1-4.

Kuligowska – Korzeniewska Anna, red.

Przeszłość i teraźniejszość. Teatr Ester-Rachel i Idy Kamińskich w Warszawie, Oficyna Wydawnicza Errata, Warszawa 2006.

Muszkalska Bożena

In Search of the Lost Memory. Researches on Jewish Music in Poland, w: *Minority: Construct or Reality? On Reflection and Self-realization of Minorities in History*, red. Zuzana Jurková i in., ZNG PRINT, Bratislava 2007, s. 136-143.

Sokolowska Elżbieta

Obecność Innego. Kultura muzyczna wrocławskich Żydów, w: *Muzyczne oblicza Śląska*. Materiały z konferencji Koła Naukowego Studentów Muzykologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wydawnictwo POLIHYMNIA, Wrocław – Lublin 2008, s. 95-105.

Tomaszewski Jerzy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Vogel Benjamin

Na wierzbach zawiesiliśmy nasze skrzypce... Rzec o dawnych instrumentach, macewach, synagogach i klezmerach, „Muzyka”, 2007, nr 2 (205), s. 75-113, wersja angielska, rozszerzona: „*There on the willows we hung our... violino*”: *On Old Macewas, Synagogues and Klezmerim*”, „Muzykalia VII / Judaica 2”, [http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/vogel_muzykalia_7_judaica2\(2\).pdf](http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/vogel_muzykalia_7_judaica2(2).pdf).

- **Życie muzyczne Żydów dzisiaj**

Praśniewska Sylwia

Żydowska kultura muzyczna we współczesności. Przykład Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie (1988-2003), praca mgr., prom. Piotr Dahlig, IMUW, 2003.

Saxonberg Steven, Waligórska Magdalena

Klezmers in Kraków: Kitsch, or Catharsis for Poles?, „Ethnomusicology”, 2006, t. 50, nr 3, s. 433-451.

- **Wpływ diaspory na życie muzyczne Żydów**

Czekanowska Anna

Kultury muzyczne Azji, PWM, Kraków 1981: *Kultura muzyczna Żydów*, s. 166-173.

- **Muzyka sefardyjska**

Bilewicz Aleksandra

Pieśni judeochrześcijańskie jako sfera autonomii kobiet sefardyjskich, „Muzykalia/ Judaica 1” (2008), http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/bilewicz_muzykalia_6_judaica1.pdf.

„Piękność wyszła z morza...”. O sefardyjskich pieśniach weselnych, „Muzykalia/ Judaica 2” (2010), http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/bilewicz_muzykalia_7_judaica2.pdf.

- **Muzyka aszkenazyjska**

Muszkalska Bożena

Problem modusu w aszkenazyjskich śpiewach synagogalnych, „Muzyka”, 2004 nr 3, s. 91-103.

- **Wpływ muzyków pochodzenia żydowskiego na kulturę muzyczną narodów europejskich i pozaeuropejskich**

Freiheiter Jerzy

Józef Koffler, „Muzyka”, 1936, nr 7-8, s. 85–86.

Fuks Marian

Józef Michał Guzikow – zapomniany geniusz muzyczny, Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1971.

- *Józef Koffler (1896-1944)*, artykuł w programie *Matrimonio con variazioni* J. Kofflera w Warszawskiej Operze Kameralnej, s. 8-14; prem. 22 V 2009.

- *Księga sławnych muzyków pochodzenia żydowskiego*, Żydowski Instytut Historyczny, Sorus, Poznań 2003.

- *Muzyka ocalona. Judaica polskie*, Wydawnictwa Radia i Telewizji, Warszawa 1989.

- *Teatr Wielki od kulis*, „Ruch Muzyczny”, 1982, nr 8 (18 IX), s. 17-18.

- *Z diariusza muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice*, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1977, t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.

Gołąb Maciej

- *Józef Koffler*, Musica Iagellonica, Kraków 1995, przekład angielski: Maksymilian Kapelański, Marek Żebrowski i Linda Schubert, Polish Music Center, Los Angeles 2003.
- *Józef Koffler. At the Sources of the Polish Avantgarde in Music*, "Polish Music", Vol. 22, No. 1 -2 (84-85), 1987, p. 3-10 (na tych samych stronach wersja niemiecka: *Józef Koffler. An den Quellen der polnischen musikalischen Avantgarde*).
- *Koffler Józef*, w: *Komponisten der Gegenwart*, Hg. Hanns-Werner Heister, Walter-Wolfgang Sparrer, edition text + kritik, München 1992-
- *Koffler Józef*, w: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Second Edition, ed. Stanley Sadie, vol. 13, Macmillan Publishers Limited, London 2001, s. 737-738.
- *Das Schaffen Józef Kofflers – Probleme einer Stilgestaltung*, w: *Verfemte Musik...*, s. 205-217.
- *Twórczość Józefa Kofflera. Problem kształtowania się stylu*, „Muzyka”, 1993 nr 2, s. 29-56.

Kawski Tomasz

Udział wydarzeń muzycznych w życiu kulturalnym Żydów na Kujawach i Pomorzu w latach 1918/20 – 1939, w: *Wydarzenia muzyczne na Pomorzu i Kujawach*, red. Aleksandra Kłaput – Wiśniewska, Barbara Mielcarek – Krzyżanowska, Wydawnictwo Uczelniane Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego (nr 23), Bydgoszcz 2006, s. 265-274.

Lindstedt Iwona

Dodekafonia i serializm w twórczości kompozytorów polskich XX wieku, POLIHYMNIA, Lublin 2001: II. *Pierwsza moderna: Pionierzy klasycznej metody dwunastotonowej 2. „Szeregi dwunastu tonów” Józefa Kofflera*;

Myczka – Weber Irena

Bronisław Huberman (1882-1947). Szkice z życia i działalności artystycznej, praca mgr., prom. Zofia Helman, IMUW, 1985.

Nidecka Ewa

Lwowscy muzycy pochodzenia żydowskiego, «Musica Galiciana», t. X, pod red. Marty Wierzbieniec, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2007, s. 36-45.

Poniatowska Irena

Józef Michał Guzikow, hasło w: *Encyklopedia Muzyczna PWM*. Część biograficzna, red. naczelny Elżbieta Dziębowska, t. 3 efg, PWM, Kraków 1987, s. 531.

Spund Szymon

O Bronisławie Hubermanie. Garść wspomnień, «Nasze Słowo», 1947 nr 11 (23), s. 8.

Szalsza Piotr

Bronisław Huberman, czyli pasje i namiętności zapomnianego geniusza, Muzeum Częstochowskie, Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2001.

Zduniak Maria

Twórczość i działalność Józefa Kofflera w okresie 20-lecia międzywojennego, Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej we Wrocławiu, 1983, s. 37-59.

- **Asymilacja, antysemityzm, rasizm – wpływ pojęć na życie muzyczne Żydów**

Nowak Tomasz

Wątki żydowskie w XIX-wiecznej polskiej kulturze muzycznej w świetle zbiorów Oskara Kolberga, w: "Polski Rocznik Muzykologiczny", Sekcja Muzykologów ZKP, Warszawa 2006, s. 221-240.

Gołąb Maciej

- *Józef Koffler*, Musica Iagellonica, Kraków 1995, przekład angielski: Maksymilian Kapelański, Marek Żebrowski i Linda Schubert, Polish Music Center, Los Angeles 2003.
- *Józef Koffler. At the Sources of the Polish Avantgarde in Music*, "Polish Music", Vol. 22, No. 1 -2 (84-85), 1987, p. 3-10 (na tych samych stronach wersja niemiecka: *Józef Koffler. An den Quellen der polnischen musikalischen Avantgarde*).
- *Koffler Józef*, w: *Komponisten der Gegenwart*, Hg. Hanns-Werner Heister, Walter-Wolfgang Sparrer, edition text + kritik, München 1992-
- *Koffler Józef*, w: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Second Edition, ed. Stanley Sadie, vol. 13, Macmillan Publishers Limited, London 2001, s. 737-738.
- *Das Schaffen Józef Kofflers – Probleme einer Stilgestaltung*, w: *Verfemte Musik...*, s. 205-217.

- *Twórczość Józefa Kofflera. Problem kształtowania się stylu*, „Muzyka”, 1993 nr 2, s. 29-56.

Stęszewski Jan

Czy Karol Szymanowski był rasistą?, referat w ramach XXXVII Ogólnopolskiej Konferencji Muzykologicznej ZKP *Między naturą a kulturą*, Poznań, 20-22 X 2008, „Res Facta Nova” (w druku).

- „*Lexikon der Juden in Musik*” z perspektywy współczesnej i polskiej, w: *Muzyka i totalitaryzm*, pod red. Macieja Jabłońskiego i Janiny Tatarskiej, „Ars Nova”, Poznań 1996, s. 47-59, przedruk w: Piotr Podlipniak, Magdalena Walter-Mazur, red., *Rzeczy, świadomość, nazwy: o muzyce i muzykologii*, Wydawnictwo PTPN, Poznań 2009, s. 205-215.

Tuchowski Andrzej

Rasistowskie podstawy narodowosocjalistycznej myśli o muzyce, „Muzyka”, 1998 nr 1, s. 41-64.

- **Inspiracje judaistyczne w muzyce XX i XXI wieku**

Bristiger Michał

Rękopisy Karola Rathausa z teorii i praktyki muzyki filmowej, „Muzyka”, 1999 nr 4, s. 95-110; przedruk w: tegoż: *Myśl muzyczna. Studia wybrane*, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 2001, s. 116-136.

Cegiella Janusz

Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy, PIW, Warszawa 1986.

Czaja Stanisław

Wątki tradycji i martyrologii żydowskiej w twórczości wokalnoinstrumentalnej Dymitra Szostakowicza, praca mgr., prom. Jadwiga Rappe, AMFC w Warszawie, 2003.

Fuks Marian

Księga sławnych muzyków pochodzenia żydowskiego, Żydowski Instytut Historyczny, Sorus, Poznań 2003.

- *Mój wiek XX. Szkice do memuarów*, Sorus. Piotr Szmajda, Poznań 2009: *Spotkanie z Szostakowiczem*, s. 290-292; *Pietruszka*, s. 107-111; *Księga „wyjątkowo plugawa”*, s. 188-193; *Dedykacje...*, s. 198-203; *Oczarowanie*, s. 208-210; *Przemijanie*, s. 259-269; *Co widziałem w „Atmie”*, s. 317-321; *Żydowskie korzenie*, s. 326-327.

- *Muzyka ocalona. Judaica polskie*, Wydawnictwa Radia i Telewizji, Warszawa 1989.

- *Z dziennika muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice*, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1978; t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.

Kaczyński Tadeusz

Ważniejsze daty i fakty z życia i twórczości artystycznej Aleksandra Tansmana, „Ruch Muzyczny”, 1977 nr 13, s. 3-4.

Klubiński Michał

Karol Rathaus – największa nadzieja swoich czasów, „Muzyka21”, 2004 nr 11 (52), s. 24-26.

Krawczyk Dorota

Ewolucja formy i notacji w twórczości Romana Haubenstocka – Ramatiego. W 75. rocznicę urodzin kompozytora, „Muzyka”, 1994 nr 3, s. 69-87.

Kostka Violetta

Tadeusz Zygfryd Kassern. Indywidualne odmiany stylów muzycznych XX wieku, Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku / Rhythmos, Gdańsk / Poznań 2011.

Kowalska-Zajac Ewa

Oblicza awangardy. Roman Haubenstock – Ramati, Akademia Muzyczna im. K. i G. Bacewiczów w Łodzi, Łódź 2000.

Lindstedt Iwona

Dodekafonia i serializm w twórczości kompozytorów polskich XX wieku, POLIHYMNIA, Lublin 2001: 3. „*Seryjne myślenie*” Romana Haubenstocka – Ramatiego, s. 95-102.

Meyer Krzysztof

Dymitr Szostakowicz i jego czasy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.

Raba Bogusław

Między „muzyką bezwzględnego wyznania” a konwencjonalizmem. Obraz przemian gatunku symfonicznego w twórczości Karola Rathausa, „Muzyka”, 2001 nr 4, s. 3-25.

Rathaus Karol

Muzyka w filmie dźwiękowym. Myśli i doświadczenia, „Muzyka”, 1999 nr 4, s. 111-115.

Schaeffer Bogusław

Twórczość Romana Haubenstocka, „Muzyka”, 1975 nr 1, s. 11-36.

Skibińska Ewa

Dymitr Szostakowicz – Iz jęwejskiej narodnoj poezji op. 79 (79 a) na soprna, kontralt, tenor z towarzyszeniem fortepianu (orkiestry), w: *Rozumienie dzieła w wymiarze integralności i duchowości oraz w perspektywie znaczeń, interpretacji i hermeneutyki*, red. Alicja Gronau-Osińska, Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Warszawa 2006, s. 169-178.

Zbirowska Danuta

Mojżesz i Aron Schönberga: Dramat a muzyka, praca mgr., prom. Włodzimierz Kotoński, AMFC w Warszawie, 2003.